

AM.

jele-
köl-
svéd
yben
mét.
gyar
és 4.
thoz
radá-
kopó
Dóri.
zive-
yedet
jelle-
vá-
zített
adást
még
nk a
eres-
tojás-
adta
ket a
csak
rejt-
s, ha
hetne
hiba.
lassa
azért
kül-
jogo-
njza.
ára a
is je-
gyulá-
orina.
etedet
hogy
Ilma.
re, ha
Több

írásu,
F. b.

ada-
ózsika

ada-
csi.

m-épület.
i.

KIS HAV

A BÁRÁNY-DOKTOR. (Lásd a 323. lapon.)

XXXVIII. kötet, 20. szám. **Ára negyedévre 1 frt 40 kr.** Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon. 1890. május 18-án.

LŐRINCZ BÁCSI VENDÉGEI.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

IVEL vacsoráig még volt idő, Dorina ezután megmutatott a fiuknak egyetnást a házban, hogy ismerjék a járást. Amint egyik ajtóhoz értek, egy pillanatig gondolkozott, aztán így szólt:

— Ebbe a szobába tulajdonképen nem volna szabad belépnetek. De nehogy a kíváncsiság bántson, inkább megmutatom magam. Itt vannak az atyám ritkaságai és kincsei.

Tágas szoba volt, tele a legkülönbözőbb holmival, aminőt Gyula és Rudi még soha sem láttak. Volt ott régi korbeli pánczél, mellette a sokféle tarka szőnyeg, üveg szekrényben furcsa alakú edények, a falakon régi fegyverek s más efféle. Valóságos kis muzeum volt. Egyik-másik tárgyat Dorina meg is magyarázott, elmondva, hogy egy-egy ócska porcellán edény vagy egy rozsdás fegyver milyen értékes kincs. De voltak ott igazi drágaságok is, arany és ezüst serlegek, gyémántos csattok, nagy ezüst edények.

— Oh, hiszen ez csakugyan egész muzeum! szólt Gyula. Olvastam én a nemzeti muzeumról, ilyennek képzeltem.

— No, az kissé különb, felelé Dorina. Ott százszor ennyi van és még szebb és drágább holmi. Pedig ez is nagy kincs, ami itt együtt van.

— És nem fél Lőrincz bácsi, hogy ellopják? kérdé Rudi.

— Dehogy fél. Jó erős kapu van a házon, az öreg Ambrus pedig gondos és jó öreg szolgál, szükség esetén pedig nem

is ijed meg egy könnyen. De most már menjünk, mindjárt hívnak a vacsorához. Atyám korán szeret vacsorálni, mert aztán még dolgait végzi. Majd holnap elviszlek a muzeumba, ott ennél még sokkal szebbet és többet fogtok látni.

Ennek az ígéretnek nagyon megörültek, de már azt nem szerették olyan nagyon, mikor a vacsora után, alig hogy falatoztak, Lőrincz bácsi így szólt:

— Most már ideje, hogy lefeküdjete. Gyerekek nem való, hogy sokáig fenn maradjon. A tyukkal lefeküdni, a kakassal fölkelni, ez a dolog rendje.

Még nem volt késő este, sőt jóformán még alig is sötétedett be egészen a nyári hosszú napon. Rudinak nagy kedve lett volna azt mondani, hogy ő nem tyuk, aztán meg hogy mit csináljon ő korán hajnalban, ha már akkor fölkel, mikor a kakas kukorékol? De meg hát hol az a kakas? Hátha nem is hallja? Ezeket a kérdéseket azonban nem mondhatta el, mert Gyula azonnal illedelmesen fölkel az asztaltól és nyájasan mondá:

— Igenis, bácsi. Jó éjt kívánunk.

Dorina nyájasan kezet nyujtott nekik és Lőrincz bácsi is mintha kevésbé borzasztóan nézett rájuk. Talán örült, hogy megszabadul tőlük.

— Jó éjt, gyerekek, mondá. Aztán csöndesen és nyugodtan legyen kiki a maga háló szobájában! A gyertyát égve ne hagyjátok. És ha lefeküdtetek, aludjatok, mert nálam csöndnek kell lenni éjszaka.

— Oh, fognak is jól aludni, szólt Dorina vidáman. Szükséges, hogy reggelre jól pihentek legyenek, mert délelőtt sokat

fogunk járkálni a muzeumban meg a városban.

Ez a biztatás kissé megvigasztalta a fiukat. Szobáikba mentek és lefeküdtek, hiven teljesítve a bácsi parancsait. Ebben Rudi még pontosabb volt Gyulánál, mert mihamar elaludt, míg Gyula nem tudott ilyen korán aludni. Sokáig hallotta, amint a házban jártak-keltek, sőt azt is hallotta, amint a folyosón Lőrincz bácsi így szólt:

— Aztán vigyázzon mindenre, Ambrus. Mikor ilyen diák-gyerekek vannak a háznál, az ember nem tudhatja, hol esik hiba. Ajtó, ablak nyitva ne maradjon.

— Tessék csak rám bízni, utána látok én mindennek. Különbén nincs is mitől tartani, erős az ajtónk, jó rostély van az ablakokon és magam csuktam be mindent. Az ifurak nem is voltak este kívül a házon.

Ebbe aztán Gyula is bele nyugodott és szépen elaludt.

Elaludt Rudi is a maga szobájában, de nem aludt nyugodtan. Ami nappal kavargott a fejében, azzal álmodott is, oly élénken, hogy nagy ijedtében egyszerre fölébredt.

Egészen sötét volt. Mély csönd uralkodott... de nem... az ajtó előtt a folyosón valami nesz hallatszott. Igen, egészen világosan hallani, ott valaki jár.

Rudi felült az ágyában és szinte a lélekzetét is vissza fojtotta. Ki járhat ott? Nem lehet más mint tolvaj. Hiszen mondta Dorina, hogy milyen nagy kincsei vannak a bácsinak. Hátha valaki el akarja lopni?...

Semmi kétség, hogy úgy van. De már

azzal nem volt Rudi annyira tisztában, most már mitevő legyen? Megmutathatja annak a zord-mord Lőrincz bácsinak, hogy nem hiába jöttek ide az ő kis rokonai, akikkel csak úgy félvállról beszél. Megmenti a kincseit. Igen, de miképen?

Ha kirohan és lármát csap, a rabló bizonyosan elmenekül gyorsan azon az uton, melyen jött. És akkor kárba veszett minden fáradság. Ha pedig maga indul ellene, alig végezhet valamit, mert szép ugyan a bátorság, de erő is kell hozzá. Az a tolvaj pedig bizonyosan erősebb.

— Hátha kívülről hívnék segítséget? Ez legjobb lesz.

Kinyitotta az ablakot és kitekintett a sötét éjbe. Látni nem látott semmit, senkit, de azért kikiáltott:

— Hé! Van-e itt valaki? Jöjjön segítségre, rablók törtek be!

Hallgatózott, de nem felelt senki. Ez tehát nem sikerült. Ekkor az ajtóhoz sietett és figyelt, van-e még valami nesz. Egészen tisztán hallotta, hogy a tolvaj éppen a lépcsőn megy lefelé.

— Most átosonhatok Gyulához... ő talán tud valamit!

Óvatosan kinyitotta az ajtót és kisurrant a folyosóra. Lábújj-hegyen ment a szomszéd ajtóig és bennyitott, mert az ajtók nem voltak zárva. De annál erősebben le voltak csukódva a Gyula szemei. Alig-alig akart fölébredni, mikor Rudi rázogatta és a fülébe kiáltott:

— Kelj föl, Gyula! Baj van, tolvajok, rablók járnak a házban!

— Mi? Micsoda? Hol a rabló?

— Odakint jár! Hallgasd csak...

talán még most is hallani.

— Nem hallok én semmit. Álmos is vagyok... menj te is aludni.

— Igen ám, aludjunk, mikor tudjuk, hogy rablók törtek be és viszik el a sok drága kincset.

— Nem lehet az, van arra gondja a bácsinak, meg az öreg Ambrusnak, hogy ide senki se jöhessen be. Menj csak aludni, vagy legalább nekem hagyj békét.

Ezzel Gyula befordult a falhoz. Már az bizonyos, hogy őt nem egykönnyen húzza ki valaki az ágyból. Rudi megvetőleg fordult el.

— Félsz, nincs bátorságod... de én megmutatom, mit tudok.

Főlkapta a háló szekrényről a gyujtót és kisietett. Éppen, hogy kilépett a folyosóra, lent erős zörgetés hallatszott a tornác ajtaján. Tehát már bizonyosan kívülről is észre vették, hogy baj van és jönnek segítségül. Rudi most már, mivel mások jöttét is sejtette, hirtelen egészen bátorrá lett és torka szakadtából kiáltá:

— Rabló! Tolvaj! Keljen föl mindenki! Meg kell fogni a rablót!

Világot gyujtott és a lépcső felé sietett. Amint ott lenézett, látta, hogy odalent egy izmos férfi jár, kezében egy kis kézi lámpással. Bizonyosan az a tolvaj. De ezt nem sokáig gondolhatta, mert az a férfi megfordult és Rudihoz egy már jól ismert hang kiáltá föl:

— Miféle zenebona ez? Mi dolgozol itt? Takarodjál az ágyadba!

Hiszen ez Lőrincz bácsi, aki éppen a kertre nyíló ajtót nyitja. Az ajtón pedig a kertész lépett be, mondván:

— Valami segélykiabálást hallot-

tam, hát azt gondoltam, hogy itt valami baj van, azért jöttem és zörgettem.

— Én is hallok valami oktalan lármát, szólt Lőrincz bácsi. Ez már csakugyan példátlan vakmerőség! Ezek a minaszna fiúk zavarják itt a nyugalmat. Jöszte csak elő, te semmiházi ficzko és magyarázd meg, miért csaptál itt akkora lármát.

(Folytása következik.)

S É T A.

(Képekkel a 313. lapon.)

*MÁJUSI reggel. A városerdőt járom,
Keblem a tavasznak boldogan kitárom.
Sátoros platánfán hűs szellő hajt által;
Telve az akácza illatos virággal.*

*A fehér kocsit szélén nyíl a bimbó;
Mely porral lepné be, nem rohog még hintó;
Csak egy-egy zöld mázu, tejhordó kis kocsit
Szokott csak ilyenkor befelé koczogni.*

*Elöl a nagy vasut vonatja zakatol,
Hátul a kis vasut lova még abrakol.
Kocsisa nem túlköl, a csengője hallgat,
Pedig már feléje egy-egy vendég ballag.*

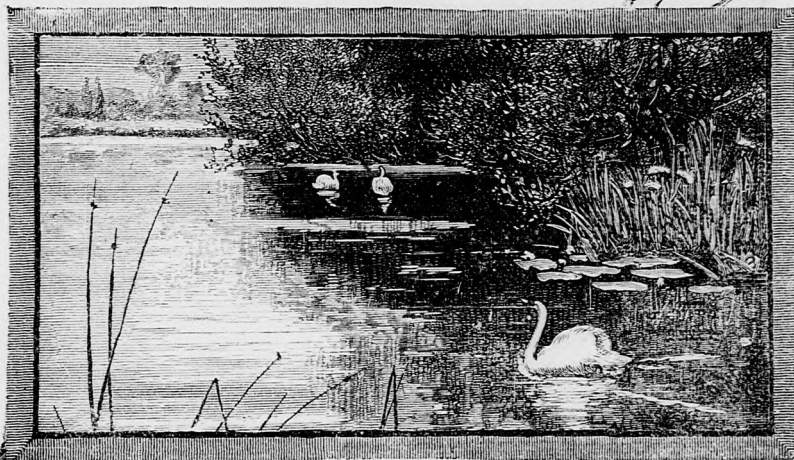
*A mennybolt tiszta kék, nincs rajta egy felhő...
Egyszerre mintha csak rád hullna az eső!
Hát amott két ember, nagy szilfa árnyából
Szökkent rád vizport a lövelő sugárból.*

*Hallgat a népliget harsány trombitája,
Jóízűt alszik még a fáradt pojácza;
Tegnap vasárnap volt, bomlott a kis legény,
Egy órával többet hadd pihenjen szegény!*

*Nagy vízmedencének magas vizoszlopa —
Az is még álmodik a viznek alatta;
De már este felé gyöngyét hányja-szórja,
Szivárvány-ivének sok a bámulója.*

*A zugó villamos vasut már hoz népet,
Artézi kut elé vizivó vendéget;
A meleg forrásból szürcsölgetnek sorban —
Hej, mert tán hiba van májban és gyomorban.*

Mindenütt nyugalom. De im, a mély csöndből
 Mi riaszt egyszerre? Holmi vad hang bömböl;
 Állat-kert arslána, tigrise ébrednek —
 Kérlik a reggelit, mert bizony éheznek.

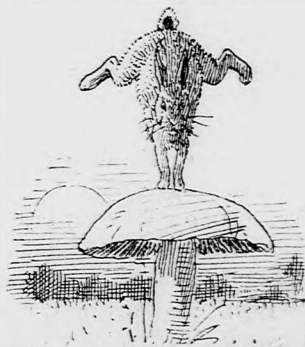
Elöttem mint tükör febraggyog a sík tó,
 Hágó nap fényitől már szinte vakító;
 Pihen a csolnak-raj. Árnyában a sásnak
 Tiszta fehér hattyúk boldogan uszkálnak.

S még tart a nyugalom. Korán van még, korán;
 El tovább andalgok új nyaralók során.
 Ugy elmereng szemem Buda hegyi táján,
 S az ipar-tárlatnak pompás palotáján.

Immáron túl vagyok vasuti töltésen,
 Vidul a lelkem a hullámozó vetésen,
 S fáradó szántón, ki barázdáit húzza . . .
 Kenyér legyen olcsó, és áras a búza!

Csak andalgok tovább. A mesgyén megállok . . .
 Hát ott a zöld hancsik tövén mit találok?
 Ernyőnyi nagy gombát, rajta kis nyul henczeg,
 Aki jókedvében hányja a bukfcenczet.

Vidám kis állatját kár volna bolygatnom,
 S minék is sétámat már tovább folytatnom?
 Közvasuti kocsit közelében érek,
 Városba, munkára gyorsan vissza térek.

A FONTOS KRAJCZÁR.

(Képpel a 316—317. lapokon.)

UGYANCSAK erőt kellett magán vennie Ernőnek, hogy elfojtsa nevetését. Szaladt is kifelé, mert azon már semmikép sem segíthetett, hogy nagyon gunyosan ne nézzen nagyapára.

— No, csak hogy kívül vagyok! szólt nagyot fujva. Olyan unalmas az a nagyapó az ő prédikálásaiival. Aztán már ugy tudom mind előre, amit olyan szörnyen komolyan beszél... persze, azt gondolja, el is hiszem! Kivált amit most már századszor mondott el... mert mindig elmondja, valahányszor néhány tizeskét ad, hogy mennyire meg köll becsülni, hogy a krajczár is pénz, kicsiből lesz a nagy, kevésből a sok és ilyenféle bölcs dolgokat. No ugyan sokra jutnék azzal a híres krajczárjával!... Hányszor dobtam már koldusnak... meg el is vesztettem... ma reggel meg célba dobáltunk krajczárokkal s én egyiket olyan pompásan eldobtam, hogy egyenesen a kutba esett. És ugyan mi bajom azért?

Nagyot nevetett, de aztán másra gondolt.

— Igaz a! Már menni kell Emmikéhez, hogy gratuláljak neki... ma van a születése napja. Utközben megveszem neki az ajándékot, amellyel oly régen biztatom. Hadd lássa, hogy ura vagyok szavamnak.

Éppen utjába esett a kis fűszeres bolt. Ennek az ablaka előtt állt egyszer Emmikével, s a kis leány nagyon megáhitott egy kis katulyát, melybe mindenféle tarka cukorkák voltak szépen össze rakva. Akkor ígérte meg Ernő, hogy majd a születés-napjára megveszi neki. Most is ott van még a cukros doboz a bolt-ablakban.

Be is lépett bátran és mondta a boltosnénak, mit akar.

— Igen is, kedves ifiur, mindjárt behozom. Az ára negyvenegy krajczár.

Ernő kivágott az asztalra négy tizeskét, örvendve, hogy éppen ennyi pénze van. De a boltosné így szólt:

— Ez nem elég. Még egy krajczár kell hozzá. (Lásd a képet a 316—317. lapokon.)

— Ugyan már ki látta azt! Negyven krajczár a kerek szám, nem szoktak ugy egy hitvány krajczárt rácsapni a portékára. Adhatja negyvenért is.

— Sajnálom, ifiuracskám, de annak szabott ára van. Ezen nem lehet alkudni.

— Jól van no... de most nincs nálam az az egy krajczár. Majd elhozom.

— Meghiszem, tökéletesen hiszem, hogy elhozza, de nekem meg van tiltva, hogy egy krajczárt is hitelezsek gyerekeknek.

— Ej, de hiszen ez kiállhatatlan! Hát azért a haszontalan krajczárét haza menjek?

— Amint tetszik, kedves ifiur. Az nem az én dolgom.

Ernő boszusan fordult ki a boltból. Nincs más hátra, haza köll menni és kérni egy hitvány krajczárt. Sietett is. De mekkora volt boszúsága, mikor haza ért! Már nem volt otthon senki, mindnyájan elmentek már Emmikéékhez a mulatságba. Ott bizonyosan várják már őt is. És el köll mennie üres kézzel, a kis Emmike csufolni fogja, hogy utóljára sem váltotta be szavát.

— Ez már mégis borzasztó! Egy hitvány, haszontalan krajczár miatt! Ki hitte volna! Utóljára is igaza lesz nagyapónak... Még egy krajczár is fontos lehet, ha kell és nincs. Soha sem gondoltam volna...

De ezután már gondolt erre az esetre, mikor székenben maradt a gavalléros ígéretével, pedig csak egy krajczáron mult. Ezután elhitte nagyapónak, hogy a kicsi dolgot sem szabad megvetni, mert jöhet idő, hogy igen kicsi dolog is fontos lehet.

ROSZCSONT FERKE

művészi rugaszkodásai.

— Elmeséli *Ida néni.* —

I.

FERKE nem közönséges vásott ficzkó. Művész gyerek ő kelme. Nem tréfából mondom. Igazán. Nem esik meg nélküle a városban semmiféle művészi produkció, ha csak nem fekvő beteg. Különösen a színházért él-hal. Ha színészek vannak a városban, minden este eljár az előadásra, akár van pénze, akár nincs. Hogyan jut be? — az az ő titka. Engedelmet sem kér soha szüleitől. Minek is? — hiszen ugyanis megtiltanák. De viszont nem is szól egy kukkot sem, ha kikap miatta. Zsebre vágja a fenytést s nyugodt lelkiösmerettel fekszik le. Azt gondolja: ez a rendje, ennek így kell lenni!

Egyszer bizony kedve szottyant Ferkónak fölcsapni színházi igazgatónak. Vad Laczit, Rontó Pált s még két ilyen jómadár-pajtását besorozott a bandába; s aztán vörös, kék és zöld színekkel kifestett czédulán óriási betűkkel hirdette, hogy:

Ma délután 2 óraker

utolsó-előtti előadás

„A Czigánybáró“

Nagyszerű darab

Előadják Ferkó és társai

Belépti díjak. I-ső hely (zártszék) 2 krajczár. II-ik (álló hely) 1 krajczár. Karzat: 5 gomb, vagy 5 használt lev. bélyeg, vagy 5 használt aczéltoll.

Látni való ebből, hogy elég olcsóra szabta Ferkó barátunk az árakat.

Nem is késett a publikum és seregestül jöttek a fiuk. Az előadás helye a Ferkókék nagy udvara volt. Az érdemes igazgató komoly arccal fogadta a vendégeket a kapunál és pontosan beszédte a díjakat. Nem kegyelmezett senkinek, még a legközelebbi rokonnak sem engedte el. Ott volt például unokaöcsse, a kis Palika. Szegényke összetett kézzel rimázkodott, engedje be — de hiába. Csak miután az új kabátjáról levágta szép gyöngyház gombjait, volt szabad bemennie a paradicsomba.

A szinpad egy fás kamara előtt volt felállítva. Bizony, nagyon egyszerű volt az: egy nagy ól-ajtó négy tuskón, és mivel a tuskók nem voltak egyenlők, a szinpad veszedelmes lejtősen állt. A kamarában öltözködtek a színészek, onnan kellett kilépniök. A szinpad körül két rozoga pad volt. Azokon foglaltak helyet azok, akik »zártszékért« tették le a garast. Hátuk mögött volt az álló-hely, hol a fiuk egymást taszigálva, lökdösve álltak. Rádőltek az elől ülőkre úgy, hogy felbillent velük a pad. Aztán ezeknek a haját is cibálták és a fülüket rángatták. Szóval: boszantották őket amint csak lehetett.

Legszebb volt a karzat. Ez az udvar kerítés-fala volt, már bizony kicsit magas ülőhely. Lábukat lóbálgatva ültek ott fenn a tisztelt nézők, akik oda egy kis létra segítségével kapaszkodtak fel. Ezeknek bizony nem volt szabad sokat mozogniok, mert a fal keskeny volt és könnyen lepotyoghattak onnan. Azért is viselkedtek legrendesebben; legföljebb egyet-egyet kurjantottak bele a rettenetes lármába, melyet azok odalenn csaptak.

— Te Ferkó, hová üljek hát? kérdé hetykén egy gavallér gyerek. Csak nem állok, mikor egy rézangyalos aranyos krajczárt fizettem! (Tudni való, hogy az olyan krajczár, amelyen angyal tartja a czimert, nagyon becses, kivált ha még új is.)

— Ha nincs hely, ülj le a földre! felelt nagy bölcsen Ferke.

— Azt már nem teszem! Hozass széket! vágott vissza amaz.

— Azt meg én nem teszem, mondá Ferke. Hanem tudod mit? Amott a sarokban van egy rakás kő, hozz magadnak egyet és ülj rá.

A fiu megfogadta a tanácsot, hisz egyebet úgy sem tehetett. Követ hengerített oda magának s így ült a helyére. Azt tette a többi is, akik nem is váltottak zárt széket. Köveket hoztak s szépen letelepedtek.

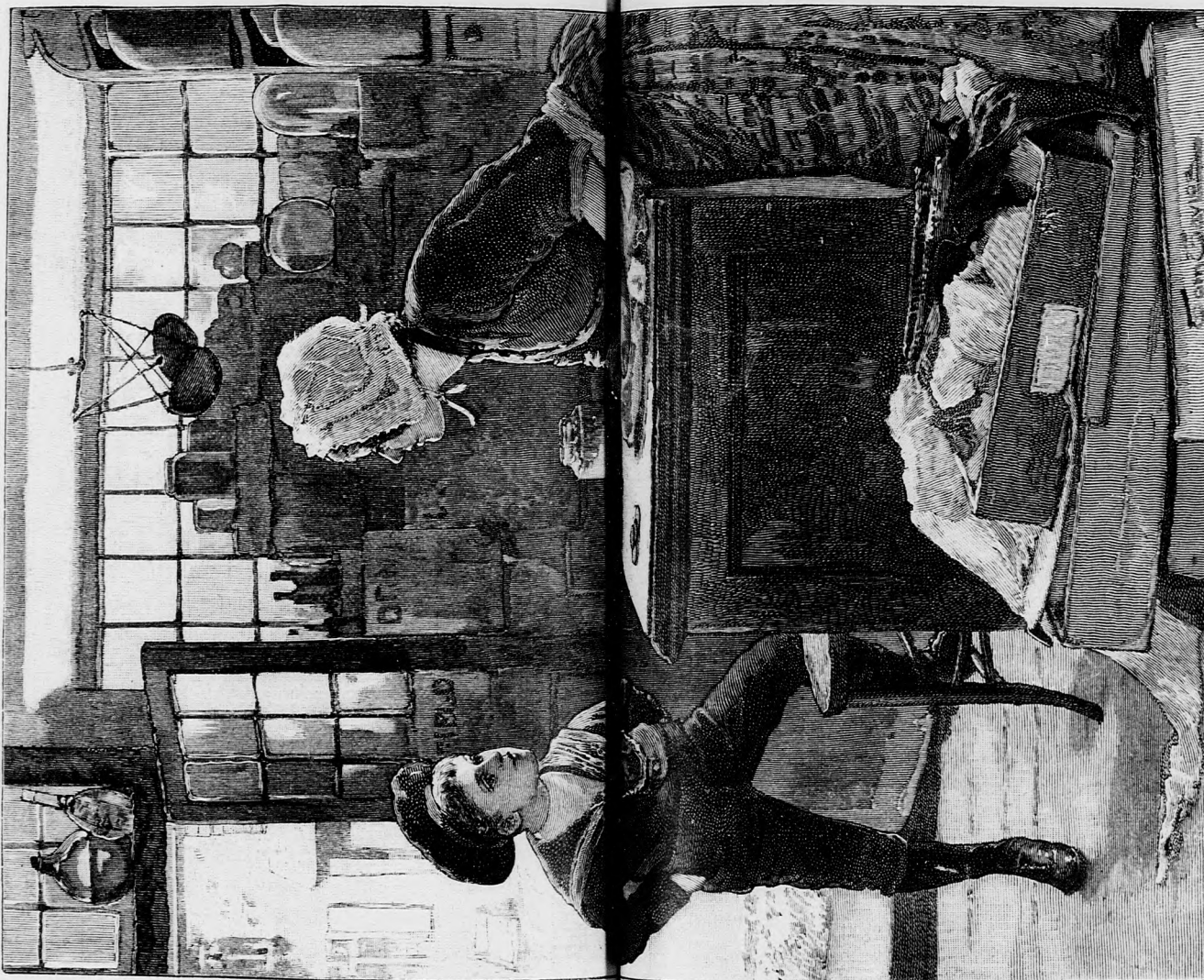
— Hohó! kiáltott Ferke. Ez nem járja! Nektek nem szabad leülnötök! Ti csak álló-helyre váltottatok jegyet!

— Ha le nem ülhetünk, elmegyünk! kiabáltak ezek vissza.

— Hát menjetek Isten hírével!

— Akkor add vissza a pénzünket! Ha nem adod, jaj lesz neked! fenyegetőztek a megkárosított fiuk.

A zaj borzasztó lett, a felindulás nagy volt; a sok rengő ököl láttára Ferke jónak találta engedni.

— No, ne kiabáljatok hát! mondá. Megegyezünk szépen, csak ne ordítsatok! Ülnötök nem szabad, de a ki fáradt,

az leguggolhat. Most pedig csönd legyen, mert kezdődik az előadás!

Ezzel az érdeemes igazgató (és együt-

Kis idő multán megnyilt a kamara ajtaja, és büszkén, mint egy páva, kilépett a mi Ferkónk. Milyen szép volt! Kabátját kifordítva panyókásan vetette vállára. A piros bélestől csak úgy káprázott az ember szeme. Sapkáján aranyfüstös papiros volt körülragasztva, a tetejéről pedig három kakastoll libegett-lobogott.

Mellére arany és ezüst csillagok voltak tűzve, kezében bádog kardot emelt (a Jani öcsse kardját.) Orra alatt hatalmas bajusz diszlett, nem csepüből ám, hanem lószörbül. Ilyen pompás hős volt a mi Ferkónk! Büszkén hadonászott kardjával és harsány hangon így mutatkozott be:

— Én vagyok a cigánybáró! Enyém a fél világ, Magyarország, Jászság, Kunság és Törökország!

— Én meg Rózsa Sándor vagyok, a híres rabló! — ordított Vad Laczi, és egy hatalmas ugrással a kamarából a színpadon termett. Paraszt ruhája nagyon tetszett a közönségnek s meg is tapsolta. De Vad Laczinál nagyobb tetszést aratott Rontó Pál, aki meg Szemes

tal rendező) a fás kamarába hátrált. A zaj megszűnt, a közönség kíváncsian leste, mi lesz már most.

Dani híres komiszárosnak mutatkozott be két pandurral. A komiszáros ur az öles Mihály béres parádés pitykés laj-

bijában jelent meg, amellyel bizony csak úgy söpörte a földet. Hát még a pandurok! Nem is mondhatom, milyen szép legények voltak!

Rózsa Sándor nem is törődött a komiszárossal. Egyenest neki ment a pávás-kodó cigánybárónak, és torkon ragadta.

— Add ide a pénzedet! Hol a pénzed?

— Megöllek gazember! kiáltott ez viszza és kardjával rácsapott.

— Fogjátok meg! kiáltott a komiszáros és most mind a négyen neki estek Rózsa Sándornak.

Egy percz alatt az egész banda egy gomolyban hempergett. A szinpad is felborult és a színészek a földön verekedtek tovább. A közönség sem nézte azt nyugodtan. Többen oda rohantak, ki ennek, ki meg amannak a segítségire, és a verekedés általános lett. Még a kakasülön levők sem maradtak veszteg, hanem leugrottak magas helyükről és részt vettek a csatában. Repedt a kabát, szakadt a ruha; kalap, sapka formátlan alakká gyürődtek. Hogy, hogy nem — de Isten csudája, hogy komolyabb baj nem esett. Hogy némelyiknek a harcban jól megkarmolásták az ábrázatát, ennek a csata hevében oda se néztek. Mikor széjjel oszlott a társaság, mindnyájan dicsérték a pompás mulatságot, és nagyon meg voltak vele elégedve, még Palika is, kinek gombján kívül még az ujja és bársony gallérja is ott maradt a harctéren.

De akár hogy dicsérték a gyerekek (mert mindegyik csak azzal dicsekedett, hány ütést osztogatott — egyik sem vállotta be, hogy ő is kapott) mégis Ferkó-

nek ez az előadása nem az utolsó-előtti, hanem bizony az utolsó maradt — legalább egy ideig.

II

Akármilyen madarat szabad Ferkó előtt emlegetni: baglyot, bubos bankát, vércsét, varjut, sőt még kányát is — csak egyet nem: a rigót, még pediglen a fekete rigót. Ha ezt a szót hallja hogy »fekete rigó« — olyan dühbe jön, hogy a fogát vicsoritja. Képes volna ilyenkor még a testvérét is agyon ütni.

Pedig csak rövid idő óta gyűlöli a mi Ferkónk a fekete rigót, és ennek bizony elég furcsa a története. Nem tudom melyik nap történt, egy bűvész produkálta magát az iskolában. Ferkó ott állt az első sorban és figyelt a bűvész minden mozdulatára, hogy rajta kapja a csaláson. Ez a német kókler pedig valóságos csudákat művelt: kardot nyelt, tüzet falt, szalagot okádott, egy nyulacskaét széjjel szakított és belőle tiz eleven nyuszit varázsolt — én bizony nem is tudom elősorolni, utánozni még annál kevésbé. Azt hiszem, az egész tudós tanári testület, még maga a tekintélyes igazgató ur sem volna képes arra, amit az a szemfényvesztő mutatott. ~

Tetszett is mindenkinek, csak Ferkónak nem. Ő minden ujabb mutatványnál megvetőleg vonogatta a vállát és hangosan mondá:

— Ezt már ismerem! Ez nem kunszt. Ezt én is meg tudnám csinálni! Ezért kár volt fizetni!

A bűvészt bosszantotta a dolog, de nem szólt semmit.

Előadás végeztével egy kis szelencét vett elő és azt mondá Ferkónak :

— No most ifiuraeskám valamit mutatok, amit még nem látott.

Ebben a kis szelencében van egy fekete rigó; ha megfogja, magának ajándékozom emlékül. Tetszik-e?

Ferke egészen a feje bubjáig vörösödött el a nagy örömtől. Aztán persze azt mondta, hogy nagyon is tetszik.

Jól van, hát figyeljen. Mire hármat olvasok, kinyilik a bűvös szelencze. Ekkor fujjon rá egyet, a madárka kirepül és ide a vállára száll. Értette?

Ezt csak nem volt nehéz felfogni. Persze hogy értette. Mikor aztán felpattant a szelencze teteje, olyat fujt bele Ferkó, hogy a vékony dongájú művész szinte meglódult bele. Rá is szállt Ferkóra a madár, csak hogy nem a vállára, hanem a képére, és oda is ragadt. Mert hát nem tollas jószág volt az, hanem a legfinomabb korom, amitől Ferkénk olyan fekete lett mint a kéményseprő.

Nevetett mindenki, a bűvész meg gúnyosan kérdezé:

— Ugy-e, ilyent meg nem látott? Ez már aztán a szép »kunszt!«

Szerencséjére a bűvész még az nap távozott a városból, különben megkeserülte volna ezt a tréfát. Ferke kövel a kezében kereste, hogy befakassza a fejét. Oka is volt haragudni, mert a kormot leszedte ugyan a víz, de a »fekete rigó« csufnevet semmiféle szappan le nem mosta róla. Rászáradt örökre.

III.

Nem hiába járt annyit a mi Ferkónk a színházba. Hirre jutott ezzel a város-

ban. Annak köszönhette, hogy nagy kitüntetés érte, amelyenről még álmodni sem mert soha.

A város ifjusága ugyanis jótékony célú műkedvelői előadást rendezett; és minthogy gyerekekre is volt szükség — valakinek eszébe jutott Ferkó urfi. Rokona vagy ismerőse ez a valaki alig lehetett, mert ez tudta volna, milyen jó madár ő kelme. Így tehát Ferkót érte a nagy tisztelet, hogy valóságos színpadon szerepeljen. Majd kibujt a bőréből örömeiben. Atyjának kevésbé tetszett a dolog, mert nem igen bizott a fiában. Mikor az urak kérték, engedje Ferkót játszani, ezt felelte nekik:

— Én szívesen megengedem; de félek, hogy a vásott gyerek galibát csinál. Ám lássák az urak, hogy boldogulnak vele.

Ez nem igen volt biztató ajánlás; de hát azt gondolták, majd rendben lesz minden. Tanulnia úgy sem köll semmit, egy árva szót sem köll szólnia, mert néma szerepe van: apród lesz, ki a királyné ruhájának a hurczát emeli. Ebből csak nem lesz baj? Aztán mindössze tíz percig lesz a színpadon, addig csak rendezen viseli tán magát az urfi.

Ferkó mindent megígért. A próbákon olyan illedelmesnek mutatkozott, mintha nem is ő volna az a hirhedt Roszcsont Ferke. A királyné háta mögött feszesen állt mint a peczek. De az iskolában is olyan volt, mintha kicserélték volna. Gögös, kiállhatatlan lett; egész nap arról beszélt, milyen gyönyörű ruhában fog ő pompázni. Vad Laczival és Rontó Palival, legjobb pajtásaival, alig akart szóba állni.

Eljött a várva várt este. Ferkó nem is tudta, hol a feje. Nem ismert magára, mikor rá adták a czifra selyemből, bársonyból készült ruhát. Szeretett volna kiszaladni a nézők közé, hogy mutogassa magát; de mikor csakugyan a szinpadra kellett kilépnie, majd a föld alá süllyedt szégyenletében. A rendező jól hátba ütötte, hogy mozduljon már. Erre a biztatásra aztán lecsillapodott kissé és nyugodtabb lett.

Koronázás vagy esküvés vagy más efféle ünnepség volt ott a szinpadon; én bizony nem tudom. Elég az, hogy Ferkónak nem volt más dolga mint bámulni. Nem a szinpadon levő urakat és hölgyeket nézte, hanem a közönséget. Ott az első sorban ült az édes anyja és a nénje — amott meg a főispánné, meg amodább az ő édes atyja a tanár ural. Most a karzatra esik szeme. Ki vigyorog le onnan? Az a!... Vad Laczi, mellette pedig Pali urfi, a Rontó.

Ferkó máshova szeretne nézni, de csak oda fordul tekintete, mintha valami titkos bűvös erő rángatná a szemét. Vad Laczi borzasztó pofákat vág feléje, Rontó Pál ur meg számárfület mutat... most már Ferke sem állhatja tovább: ő is elferdíti a száját, az orrát meg fintorgatja és kegyetlen torzképpel vicsorog rá két társára, hegyibéje még jókora számárfületeket is lobogtat a jó pajtások felé.

A közönség csakhamar észre veszi a néma párbeszédet a királyné apródja és a karzat vitézei közt. Eleinte csöndesen nevetnek, de csakhamar harsogó kacagásra fakad az egész színház. Persze, hogy a szinpadon legkésőbb vették észre az

egészet, mert a színészek annyira el voltak merülve, hogy rá sem figyelhettek, a három hős levente mit művel. Csak mikor a királyt a legszebb szónoklatában félbe szakítá az általános hahota, akkor nézett körül; rajta kapta Ferkót, a hű apródot, aki ebben a perczen akkora számárfület mutatott, hogy elefántfülnek is bevált volna.

Mondanom sem kell, mi történt. Az urfi nem került ugyan valami földalatti vár mély börtönébe — de azért rögtön eltűnt a szinpadról. Két hatalmas pofonnal kilóditották az utcára, onnan pedig hamar haza szaladt és úgy elbujt a paplan alá, hogy a füle sem látszott.

Másnap persze gunyolták a pajtásai, de ő már megvigasztalódott. Maga nevetett legjobban a csinyen. Csak azt sajnálta, hogy nem láthatta magát, mily fura alak volt.

— Ha nem tetszik nekik, mondá, máskor játsszanak nélkülem — ne hívanak engem.

Nyilván úgy is lesz majd. Volt már azóta műkedvelő előadás is, de az bizony a Ferkó művészi segítsége nélkül esett meg.

Ha tudok még Roszcsont Ferkének egyéb csinyjét, okulás és mulatság végett el fogom mesélni nektek azt is. *)

*) Kis olvasóim nevében szépen is kérem erre Ida nénit. F. b.

Találós mesék.

Miféle étektől kell borzadnunk?

*

Melyik hónapban eszik a ló legkevésbé?

...SOK VIRÁG HULLOTT. (Lásd a 322. lapon.)

AZ ÁRULÓ KALAP.

— Beszélyke. —

(Képpel a 321. lapon.)

EGESETT, hát megesett. Jolánka szentül hitte, hogy ártatlan benne, mert ő nem gondolt semmi roszt. És mégis újra benne van a bajban, a szoba-áristomban. Az igaz, hogy ez nem először esett meg rajta. De ezelőtt is mindig ártatlan volt benne, az már kétségtelen bizonyos. Csak az a baj, hogy a mama nem akarja elhinni.

Lám, a kis Irmuska azt hiszi, hogy Jolánkának van oka a szomorúságra. Próbálja is vigasztalgatni, de hiába. Hogy is lehessen megvigasztalódni, mikor odakint oly gyönyörűen mosolyog a napsugár, fű, fa, madár örül a tavasznak, csak ő van rabsorsra kárhozthatva! De hát ki tehet róla, mikor olyan szerencsétlen és bajba kerül olyankor is, mikor rá sem gondol.

Most is ki hitte volna? Hiszen oly jókedvűen indult utnak Irmuskával és a kosárával, melyben mindenféle jó elemózsia volt az öreg erdész bácsi számára, aki nem igen messzire, csak éppen a réten túl lakik, amott a kis erdőcske szélén.

Mindjárt ebéd után volt róla szó, hogy a kosarat el köll vinni az erdészlakba. Csakhogy a cselédnek igen sürgetős egyéb dolga volt.

— Elhinném azt én is, kinálkozott Jolánka készséggel.

— El bizony, ha meg lehetne bizni benned, szólt a mama. Elég nagy leány vagy már, hogy ilyen apró dolgokban segíts. Csak hogy mindig hiba a vége, ha valamibe bele fogsz.

— Oh, nem lesz semmi hiba! Hiszen minden nap elsétálok oda.

— Én is elmegyek, szólt közbe a kis Irmuska.

A mama úgy gondolta, hogy erre a kis sétára csakugyan elmehetnek.

— Jól van, hát vegyétek a kalapotok, aztán menjete. Remélem, ezt a kis utat megteszitek baj nélkül.

Megindult a két testvér nagyon vigan, ha nem is gyorsan. Mert amint kiértek a mezőre, a virágzó bokrok közé, a kis Irmuskának mindjárt kedve kerekedett, hogy virágot szedjenek. Ez a kedve hiába kerekedett volna ugyan, ha Jolánkának nem lett volna éppen az a kedve. De ő is szakasztott olyat gondolt.

— Megállhatunk egy kicsit, nem baj, ha az erdész bácsi valamivel később kapja is a kosarat. De meg ő is szereti a virágot, viszünk neki is; ugy sem tud kijárni, mióta olyan beteg.

Letette a kosarat s lecsapta a kalapját, hogy annál jobban kapaszkodhassék a bokrok közt. Téphette bátran a bokrot, mert az övék volt. A kis Irmuska csak tartotta a köténykáját, melybe a sok virág hullott. (Lásd a képet a 321. lapon.)

Már éppen megelégték, mikor egy nagyobbacska leány közeledett oda. Szegényesen volt öltözve s napsütötte arcza szinte fekete volt.

— Jaj de sok virágot szedtek a kis-asszonykák! monda sovárogyva. Adjanak nekem is belőle, hogy az Isten áldja!

Irmuska mindjárt kész is lett volna rá, de Jolánka megvető büszkeséggel felelé:

— No persze! Nem a te számodra való. Mit keresel itt?

— Nem keresek én semmit. És ha olyan nagyon nehezen adják azt a kis virágot, hát csak tartsák meg.

— Meg is tartjuk. Nem ilyen csavargó cigánylánynak szedtük. Mert bizonyosan cigány leány vagy, aki csak azért ólálkodol erre, hogy lophass valamit.

— Nem vagyok ugyan cigányleány; de ha volnék is, még akkor is különb volnék az ilyen nevetlen kisasszonynál. Jaj, csak tudnám, hol lakik az édes anyja!

— Csak hogy nem tudod ám! felelé Jolánka gunyosan nevetve. Menjünk, Irmuska!

Fölkapta a kosarat és nagy kaczagással odább sietett.

Rövid idő múlva eljutottak az erdészlakba és ott átadták a kosarat. A jó öreg erdész ott ült a ház előtt és örömmel fogadta a kedves ajándékot; aztán így szólt:

— De gyerekek, mért indultok utra kalap nélkül? Már erősen tűz a nap

Jolánka meghökkenve bámult.

— Hiszen mi kalappal indultunk! Hol a kalapunk?

A fejükön biz az nem volt egyiköknek sem.

— Már emlékszem... ott tettük le, mikor a virágos bokrok közt jártunk, szölt Jolánka. Jaj... ott hagytuk... és ott volt az a csuf cigányleány! Még talán el is lopta! Sietniünk kell oda vissza, talán még megfoghatjuk.

Siettek, de bizony hiába. Ráismertek pontosan a helyre, ahol a kalapokat hagyták, de most már nem volt se kalap, se cigányleány.

— Jaj a gonosz! Ellopta! Fussunk utána!

Futottak is és messziről még meg is pillantották, amint az ő házuk mellett a sarkon befordult. Most még nagyobb erőfeszítéssel futottak... azaz csak Jolánka futott, mert a kis Irmuska mihamar messze elmaradt.

Amint Jolánka a házuk kapuja elé ért, hamarjában nem tudta, tovább fusson-e a tolvaj után, vagy bemenjen és jelentse mamának a bajt.

— Jobb lesz nem szólni. Utól érem, vissza veszem a kalapot és akkor mama nem fogja tudni, hogy ott felejtettem a mezőn.

De éppen, hogy ezt gondolta, a ház tornáczáról megszólalt a mama:

— Jolánka! Jöjj be csak!

Kissé huzakodva ment be, mert még nem volt tisztában, micsoda kifogással éljen, hogy hova lett a kalapja. De még inkább meg volt akadva, mikor a mama mellett ott látta azt a szegényes ruhájú leányt, akivel oly durván beszélt. A mama kezében pedig ott volt a két kalap.

— Jöszte csak, szólt komolyan a mama. Hát arra való a kalap, hogy kint a mezőn elhagyogasd? Megtalálhatta volna valaki, aki odább áll vele és kész a kár. De ez a becsületes jó leány ide hozta, hogy nem idevaló-e? És hallom, hogy gyönyörűségeesen beszéltél vele, mikor pedig nem is ösmered.

Szörnyű módon szégyenkezett Jolánka, de már erre semmiképp sem tudott se mentséget, se kifogást találni.

— Most kérj szépen bocsánatot ettől a leánytól, kit ok nélkül megbántottál és aki mégis jóvá tette hibádat. Máskor pedig eszedbe ne jusson, hogy valakit gőgösen sértegess, csak mert szegényes a ruhája.

Nem maradt más hátra, mint szégyenkezve bocsánatot kérni a cigányleánynak csufolt szegény leánytól, aki aztán mosolyogva ment odább. Jolánka pedig nem mosolygott, mert a mama ezt még nem találta elégnek, hanem egész délutánra szoba-áristomba küldte.

Azért busul most ott. De ha jól megfontol mindent, talán hasznára fordítja se nem lesz jövőre se gondatlan, se hetykén büszkélkedő. Szeretném, ha úgy volna.

A BÁRÁNY-DOKTOR.

(Képpel a czimlapon.)

NEM tanulta Mariska sehol a doktorságot, mégis vállalkozott arra a nagy feladatra, hogy meggyógyítja a szörnyű módon megsebesült báránykát. Csofalkozott is rajta nagyon a kis testvérkéje a kié volt a bárányka, és aki nagy ügyetlenül letörte a szegény barika lábát. Szerencse, hogy nem valami nagyon fájt a báránykának, még csak nem is vérzett, mert

hát csak fából volt a törött láb. Azután meg Mariska mindjárt meg is vigasztalta a kicsikét, aki sirni akart:

— Ne busulj no, nem olyan nagy baj! Majd én meggyógyítom.

Mikor a kis Dinike ezt hallotta, ugy elcsodálkozott, hogy végképen elfelejtkezett a sirásról. De mért csodálkozott? Bizony nem azért, hogy báránkjának helyre lehet igazítani a lábát, mert az már sokszor megesett Dinikén, hogy eltörte egyik vagy másik játékszerét és mindig megigazították. Hát a báránka lábát is miért ne lehetne meggyógyítani? De már azon nagyon csodálkozott, hogy Mariska vállalkozik rá.

Mert ez nagyon szokatlan ujság volt. Még nem is valami régen eltörhetett volna annak a báránkjának akár mind a négy lába, de még a feje, farka is: Mariska ugyan nem törődött volna vele, legfőlebb nevetett volna rajta. El is szokott a kicsi Dinike attól, hogy bajaival, gondjaival nagyobbik testvéréhez forduljon. Tudta, hogy Mariska büszke megvetéssel azt feleli:

— Bánom is én a te haszontalan játékaidat. Menj a mamához!

Ugy volt az egészen addig, amig a minapában oda át volt néniéknél látogatóban. Ott Mariskának egészen magához való játszótársa volt, és a kis Dinikének hasonlóképen. Csakhogy Mariska valami furcsát tapasztalt. Sem az ő mamája, sem a nénike jóformán feléje sem néztek annak, hogy a két kis fiú mit csinál, s még sem volt velök semmi baj; de Mariskát minduntalan elhagyta egy pár percze Klárrika, az ő játszótársa, és benézett a harmadik szobába a kicsinyekhez. Gondja volt rájuk, segített holmi apró bajaikon, és mindig vidám kaczaj hangzott, mikor ott volt velök. Azután meghol az egyik, hol a másik kis fiu szaladt elő valami kérdéssel s igazítani valóval

és Klárrika mindig jó kedvvel és türelemmel teljesítette kívánságukat.

Mariska bizony sajnálta Klárrikát, hogy ennyi baja van. De a szülei másképp gondolkoztak s Mariska jól hallotta, mikor a mamája így szólt az apához:

— Milyen kedves jó leányka az a Klárrika! Igazi segítsége az anyjának, öröme a kis testvérének.

— Valóban az! És ez a mi Mariskánk mennyire ellenkező! Ha ilyet látok, csak még inkább elszomorodom. Igazán azt kell hinnem, hogy rossz szívé.

Mariska elvörösödött, aztán elszápadt. Pedig nem látta senki; azt sem tudták, hogy hallja ezt. De valaki mégis tudta! — a lelkiösmerete. És ez azt mondta, hogy méltán szomorkodnak jó szülei, mert ő bizony soha sem törekedett arra, hogy olyan jó testvér legyen, mint Klárrika.

— De hát miért ne lehetnék én is olyan? Miért ne mondhatnának rólam is olyan jót? Csak azt köllene tudnom, mit tegyek.

Elgondolkozott s mihamar örvendő mosolygott. Megtalálta a titkot.

— Nyájas, szíves és türelmes leszek a kisebbekhez. Klárrika sem tesz egyebet.

Nem is köllött egyéb. Mert csak ebből állt az egész. A báránka letört lábának az össze ragasztásával kezdte és aztán százféle apró szivességgel folytatta. S egyszerre csak azt vette észre, hogy ez nagy öröm neki is, Dinikének is, szüleinek is, és hogy mindnyájan boldogok vele.

Igy történt, hogy mikor báránydoktorságra vállalkozott, magát gyógyította ki nagy hibából.

KIADÓ HIV. ÜZENETE.

Hirsch Serenát kérjük, tudassa velünk lakását, hogy a pályázaton nyert jutalmát megküldhessük neki.

Megfejtések, megfejtők és Forgó bácsi postája a jövő számban.